

Sygn. akt IV U 2822/19

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Kulik

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2022 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania A. S. - Zakład (...) w G.

od decyzji z dnia 24.04.2019 r.

znak (...) dot. P. S.

znak (...) dot. S. S.

znak (...) dot. T. S. (1)

znak (...) dot. T. S. (2)

znak (...) dot. B. W.

znak (...) dot. R. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanych P. S., S. S., T. S. (1), T. S. (2), B. W., R. Z.

o podstawę wymiaru składek

postanawia:

na podstawie art. 182 § 1 kpc umorzyć postępowanie.

Sędzia Małgorzata Kulik

Sygn. akt IV U 2822/19

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 19.08.2020 r. (k. 62) strona pozwana wniosła o zawieszenie postępowania podnosząc, że byłoby to zasadne z uwagi na analogiczną sprawę toczącą się przed Sądem Okręgowym w Zielonej Górze na skutek odwołania płatnika składek.

Zarządzeniem z dnia 21.08.2020 r. pełn. odwołującego zobowiązano do podania, czy w związku z w/w pismem pozwanego również strona odwołująca wnosi o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron. (k. 63)

Zobowiązanie takie skierowano również do wszystkich ubezpieczonych, doręczając im odpis pisma pozwanego, wzywając ich do podania czy wnoszą o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron – w terminie 14 dni pod

rygorem przyjęcia, że nie udzielenie odpowiedzi w tym terminie oznacza wyrażenie zgody na zwieszenie postępowania na zgodny wniosek stron.

W piśmie z dnia 02.10.2020 r. pełnomocnik odwołującego wskazał, że wyraża zgodę na zawieszenie postępowania.

Ubezpieczeni, po zakreślonym im terminie, nie udzielili odpowiedzi, wobec tego w związku z nałożonym rygorem, uznać należało, że w sposób dorozumiany wyrazili zgodę na zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron.

Postanowieniem ogłoszonym na rozprawie w dniu 22.02.2021 r., na której obecny był pełnomocnik odwołującego, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zawiesił postępowanie, wskazując w treści postanowienia jako podstawę prawną zawieszenia postępowania przepis **art. 178 kpc** (tj. zgodny wniosek stron) – k. 110 akt sąd.

Zgodnie z art. 182 § 1 pkt 2 k.p.c., sąd umarza postępowanie zawieszone na zgodny wniosek stron (...), jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu sześciu miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu. (...)

Użyte w art. 182 § 1 pkt 2 kpc słowo "umarza" oznacza, że sąd musi wydać postanowienie o umorzeniu zawieszono postępowania, jeżeli została spełniona wskazana w nim przesłanka (por. J. Bodio, Komentarz aktualizowany do art.182 kpc). Podkreślenia przy tym wymaga, że termin wskazany w w/w przepisie liczy się od daty wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania, nie zaś od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia. Wynika to wprost z treści powołanego przepisu. Przyjmuje się również, że zgłoszenie wniosku o jego podjęcie po upływie tego terminu jest bezskuteczne, nawet wtedy, gdy nie zostało jeszcze wydane postanowienie o umorzeniu postępowania (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 25.10.1974 r. III PRN 45/74).

W ciągu sześciu miesięcy od daty zawieszenia postępowania nie zgłoszono wniosku o jego podjęcie.

Zawieszeniu postępowania na zgodny wniosek stron w trybie art. 182 kpc nie podważało bynajmniej to, że strony składające taki wniosek chciały oczekiwać na rozstrzygnięcie w innej analogicznej sprawie.

Przed wszystkim podstawę prawną ogłoszonego postanowienia stanowił przepis art. 178 kpc, co zostało wprost wskazane w sentencji postanowienia.

Postanowienie to jest prawomocne, nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron.

Podnieść trzeba, że tożsame stanowisko w analogicznej sprawie zajął Sąd Apelacyjny w Poznaniu w postanowieniu z dnia 20.11.2015 r. (sygn. III AUz 331/15) podkreślając, że wniosek o zawieszenie postępowania może zostać złożony na piśmie lub ustnie do protokołu posiedzenia. Każda ze stron może złożyć wniosek o zawieszenie osobno; wystarczające jest także, aby wniosek złożyła tylko jedna strona, jeżeli druga wyrazi zgodę na zawieszenie. Oświadczenia stron mogą zostać złożone także w sposób dorozumiany (vide też: uzasadnienie postanowienie SN z dnia 18.08.1999 r., I CKN 535/99).

Na uwagę zasługuje też stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24.01.2018 r. (I CSK 221/17), iż oczekiwanie na odpowiedź na przedstawione Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne w innej sprawie cywilnej, choćby dotyczące tego samego problemu, który wyłonił się w rozpoznawanej sprawie, nie stanowi podstawy do zawieszenia postępowania, skoro uchwała rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże jedynie w sprawie, w której to zagadnienie przedstawiono (art. 390 § 2 k.p.c.). Nie ma więc charakteru prejudycjalnego w rozumieniu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., a względy ekonomii procesowej, choćby odpowiadały potrzebom praktyki, nie mogą stanowić podstawy do zawieszenia postępowania, skoro na sądzie spoczywa obowiązek samodzielnego rozstrzygnięcia sprawy. W takiej sytuacji procesowej Sąd może jedynie przedstawić Sądowi Najwyższemu analogiczne zagadnienie prawne lub zawiesić postępowanie na zgodny wniosek stron (art. 178 k.p.c.).

Zatem nawet w sytuacji, gdy intencją stron było oczekiwanie na rozstrzygnięcie w innej analogicznej sprawie, podstawą zawieszenia postępowania może być przepis art. 182 § 1 pkt 2 kpc, nie zaś art. 177 § 1 pkt 1 kpc.

Podkreślić przy tym trzeba, że obecnie w orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, że Sąd umarza postępowanie zawieszone na zgodny wniosek stron nie badając, czy przyjęte przez sąd podstawy zawieszenia były trafne. Prawomocne postanowienie sądu o zawieszeniu postępowania na podstawie art. 178 k.p.c. ma wiążący charakter (art. 365 § 1 k.p.c.) co do przyczyny zawieszenia przy rozważaniu zastosowania art. 182 § 1 k.p.c., choćby podstawa zawieszenia została błędnie przyjęta przez sąd przy wydawaniu postanowienia o zawieszaniu postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 01.04.2014 r. (sygn. I PK 257/13)).

W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że o umorzeniu postępowania zawieszonego na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. decydują przewidziane w tym przepisie przyczyny zawieszenia. W pewnym okresie w doktrynie i orzecznictwie dominował pogląd, że sąd - rozważając kwestię umorzenia postępowania na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. - nie jest związany podstawą prawną zawieszenia wymienioną w postanowieniu o zawieszeniu postępowania, jeżeli z materiału dowodowego sprawy wynika, że rzeczywista przyczyna zawieszenia była inna. Powyższe stanowisko jest już jednak nieaktualne, zostało bowiem zakwestionowane w nowszej judykaturze. Obecnie przyjmuje się, że umarzając postępowanie zawieszone na zgodny wniosek stron (...) sąd nie bada, czy przyczyna wskazana w postanowieniu o zawieszeniu postępowania rzeczywiście istniała. Ten kierunek orzecznictwa, zapoczątkowany postanowieniem Sądu Najwyższego z 17.12.1998 r. (III CKN 713/98), jest kontynuowany w nowszym orzecznictwie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18.06.2004 r., II CK 383/03, z 09.02.2006 r., V CK 457/05, z 04.03.2008 r., IV CSK 342/07).

W cytowanym orzeczeniu podkreślono, że zmiana poglądów Sądu Najwyższego jest następstwem zasadniczych zmian w koncepcji roli sądu w postępowaniu cywilnym, wprowadzonych ustawą z dnia 01.03.1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189), które weszły w życie z dniem 01.07.1996 r. Ustawa nowelizująca Kodeks postępowania cywilnego zerwała z zasadą odpowiedzialności sądu orzekającego za wynik postępowania i znacznie ograniczyła obowiązek podejmowania przez sąd działań z urzędu; jednocześnie utrwaliła zasadę dyspozycyjności stron i kontrydiktoryjności procesu, odwracając dotychczasową "filozofię" procesu cywilnego. Obecnie dysponentem postępowania cywilnego są zasadniczo same strony.

Na stronie spoczywa obowiązek aktywności procesowej i jej ryzykiem jest obarczone niepodejmowanie czynności procesowych mogących uchronić ją od niekorzystnych dla niej skutków (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.03.1998 r., II CKN 656/97). W obecnym stanie prawnym nie znajduje usprawiedliwienia pogląd o konieczności poszukiwania przez sąd podstawy zawieszenia innej od wskazanej w sentencji postanowienia o zawieszeniu, jeżeli strony nie zaskarżyły w stosownym czasie tego postanowienia kwestionując prawidłowość przyjętej przez sąd podstawy zawieszenia, ani nie zgłosiły w odpowiednim czasie wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania.

Sąd Najwyższy podzielił pogląd, zgodnie z którym prawomocne postanowienie sądu o zawieszeniu postępowania na podstawie art. 178 k.p.c. ma wiążący charakter (art. 365 § 1 k.p.c.) co do przyczyny zawieszenia przy rozważaniu zastosowania art. 182 § 1 k.p.c., choćby podstawa zawieszenia została błędnie przyjęta przez sąd przy wydawaniu postanowienia o zawieszaniu postępowania. Oznacza to, że rozważając kwestię umorzenia postępowania zawieszonego (choćby błędnie) na podstawie art. 178 k.p.c., sąd nie bada, czy przewidziana w tym przepisie przyczyna zawieszenia rzeczywiście istniała (np. czy strony rzeczywiście zgodnie wniosły o zawieszenie postępowania, czy tylko sąd błędnie przypisał im taką intencję).

Według art. 365 § 1 k.p.c. prawomocne orzeczenie sądu wiąże sąd, który je wydał, oraz inne sądy. Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu charakteryzuje się dwoma aspektami: pierwszy z nich odnosi się do istnienia prawomocnego orzeczenia, drugi przejawia się w jego mocy wiążącej, jako walorze prawnym rozstrzygnięcia zawartego w treści orzeczenia. W konsekwencji przyjąć należy, że prawomocne postanowienie o zawieszeniu postępowania ma charakter prejudycjalny dla umorzenia postępowania, co do powołanej w tym postanowieniu podstawy prawnej określającej przyczynę zawieszenia.

Reasumując, przesłanką umorzenia postępowania jest niezgłoszenie wniosku o podjęcie postępowania w terminie 6 miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu. Jeżeli w prawomocnym postanowieniu o zawieszeniu postępowania wskazana jest przyczyna zawieszenia, to brak jest podstaw do przyjęcia, że sąd ma obowiązek ponownego badania przed umorzeniem postępowania, czy przyczyna ta rzeczywiście występowała. Obowiązek taki nie wynika ani z treści art. 182 § 1 k.p.c., ani z innych przepisów.

Podnieść na koniec należy, że strona miała możliwość wystąpienia z wnioskiem o podjęcie zawieszonych postępowania w odpowiednim czasie. Odwołujący nie złożył takiego wniosku. Ponadto odwołujący był reprezentowany w toku postępowania przez profesjonalnego pełnomocnika, który powinien mieć świadomość skutków prawnych wskazania w sentencji postanowienia określonej podstawy prawnej zawieszenia postępowania.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 182 § 1 pkt 2 k.p.c., postanowiono jak w sentencji.

Sędzia Małgorzata Kulik